

Aan: De gemeentesecretaris, griffier en
informatuur van de vorming van een nieuwe coalitie

Verzoek: Deze brief in te brengen in het kader van de coalitie-onderhandelingen

Betreft: Preventiebeleid WMO en Jeugdhulp
Oproep tot opnemen van Naastenbeleid additioneel aan Mantelzorgbeleid

Den Haag, 23 maart 2018

Geachte heer, mevrouw,

Een ingrijpende aandoening heeft een grote impact op het leven van álle betrokkenen, de zieke én zijn naasten, ook wanneer zij geen mantelzorg verlenen. Dat wordt vaak niet gezien. Diverse patiënten- en familieorganisaties zijn de samenwerking aangegaan om passende ondersteuning te bieden ter voorkoming van problemen bij alle naasten, of zij mantelzorg geven of niet. Angsten, depressies, burn-outs en scheidingen komen vaker voor bij mensen met een zieke dierbare dan bij andere mensen in de samenleving. Kinderen met een zieke ouder hebben meer kans op (ontwikkelings-)problemen, die zich vaak pas manifesteren in de volwassenheid. Er blijkt vooral behoefte te zijn aan laagdrempelig (digitaal) lotgenotencontact met respect voor privacy, praktische informatie en praatpakketten voor gezinnen en partners. Daarnaast is er behoefte aan (digitale) scholing van (aankomend) hulpverleners voor tijdige signalering en verwijzing. Naasten in Beeld en Naasten in Kracht komen aan deze wensen tegemoet. Aandacht in het gemeentebestuur voor de geschetste problematiek en de gratis en zelfstandig te gebruiken ondersteuningsmogelijkheden is voor alle betrokkenen van groot belang.

Wij vragen u naastenbeleid op te nemen in het coalitieprogramma additioneel aan het mantelzorgbeleid, zodat alle naasten van een (ernstig) zieke toegang krijgen tot hulp en ondersteuning passend bij hun behoeften.

Consequenties voor gemeenten:

Opbrengst: Preventie van zwaardere zorg in sociaal domein (WMO en Jeugdhulp)
Verbeteren van kwaliteit van leven van vele inwoners

Investering: Korte, gratis digitale scholing van hulpverleners t.b.v. signalering en verwijzing
Zorgaanbod uitbreiden met www.naasteninbeeld.nl en de website van Naasten in Kracht (in 2018 online)

Financieel: Nihil

We hopen van harte dat u uw inwoners wilt ondersteunen bij het omgaan met een (ernstige) ziekte van een dierbare, en ervoor te zorgen dat de uitspraak: 'Had er toen maar iemand naar mij geluisterd', in uw gemeente niet meer gehoord wordt. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met ondergetekenden. Bij voorbaat dank voor uw medewerking.

Met vriendelijke groeten,

Namens de stuurgroep Naasten in Beeld

W.P. (Wenny) van der Hee
Relatiemanager Naasten
wenny.vanderhee@harteraad.nl
06-43728509

Namens de stuurgroep Naasten in Kracht

M. (Marloes) Martens
Projectleider
m.martens@rescon.nl
023-5310015

Toelichting:

In Nederland hebben 1,4 miljoen mensen een hart- of vaatziekte en 1,2 miljoen een ernstige psychische aandoening; het aantal naasten is een veelvoud hiervan. De impact van een ziekte is op allen groot. Naasten zijn partners, ouders, kinderen, broers/zussen en goede vrienden. Toch gaat bijna alle aandacht naar de patiënt* of primair naar de naaste als mantelzorger.

Naasten hebben veel vragen en problemen die vaak anders zijn dan die van patiënten, maar krijgen geen duidelijke antwoorden. Zij ervaren veel stress, soms zelfs meer dan de patiënt, zo blijkt uit onderzoek*. Gevolgen: een mindere kwaliteit van leven, minder optimale ondersteuning van de patiënt, en een verhoogd risico op gezondheidsproblemen waaronder hart- en vaataandoeningen en depressies. Kinderen kunnen (ontwikkelings-)problemen en angststoornissen oplopen, relaties stranden.

Onderzoek toont aan dat veel steun geput kan worden uit lotgenotencontact: delen = helen. Ook het vergemakkelijken van communicatie over moeilijke onderwerpen tussen partners en tussen ouders en kinderen kan veel leed voorkomen. Problemen ontstaan vaak uit een goed bedoelde bescherming van elkaar: ervaren angsten, lichamelijke en emotionele belasting en medische informatie worden niet (volledig) gedeeld om de ander te sparen. Eenzaamheid, overbelasting en zichzelf wegcijferen kunnen het gevolg zijn.

Naasten in Beeld is een samenwerking van zes patiëntenorganisaties op het gebied van hart-, vaat- en bloedziekten. Het doel is naasten letterlijk beter in beeld te krijgen en te ondersteunen op basis van door hen zelf aangegeven wensen en behoeften* met een website als hulpmiddel. Op www.naasteninbeeld.nl ligt de focus op de naaste als *mens*, niet enkel als verzorger. Het initiatief wordt breed gedragen. Nog in 2018 zullen alle materialen gefaseerd online beschikbaar komen, de basis is reeds beschikbaar.

Naasten in Kracht is een samenwerkingsproject van tien patiënten- en familieorganisaties in de geestelijke gezondheidszorg. Het resultaat van dit project is een interactieve website voor naasten van mensen met een psychische kwetsbaarheid, met 250 ervaringsverhalen, informatie, psycho-educatie en links naar verdiepings- en zelfhulpsites. Deze website is in 2018 beschikbaar.

**naasten
in beeld**

De kracht van ervaring
naasten in kracht

“Zorg goed voor jezelf, dan zorg je beter voor de ander.” *“Staan blijven & steun bieden.”*

*Whitepaper: ervaren problematiek en behoeften van naasten van mensen met een somatische aandoening, Dr. Inge Schalkers, oktober 2016, Naasten in Beeld

<https://www.naasteninbeeld.nl/onderzoek/>

Generieke module Samenwerking en ondersteuning naasten van mensen met psychische problematiek, E. Bransen, F.G. Goedhart, E. Wagenaar, 2016

<https://www.ggzstandaarden.nl/generieke-modules/samenwerking-en-ondersteuning-naasten-van-mensen-met-psychische-problematiek>

